

DET KONGELIGE ARBEIDS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

2003 / 03023 - 25	
Mottatt:	12 MAI 2004
LP/SJ/HGR	008
Kopi:	Avskrift:

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Deres referanse
2003/03023

Vår referanse
200401335-/AKH

Dato
10.05.04

Høringsnotat – forskrift om samarbeid om produksjon og omsetning av visse landbruksprodukter

Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) viser til Landbruksdepartementets brev av 26.03.04 om ovennevnte sak.

Saken har vært forelagt Konkurransetilsynet. Kopi av tilsynets høringsuttalelse i brev av 30. april 2004 følger vedlagt.

AAD antar at utkastet vil løse de mulige overgangsproblemer som kunne oppstå ved iverksettelsen av den nye konkurranseloven, ved at de omsetningsordninger som er i samsvar med landbrukspolitikken nå kan fortsette uten utilsiktet konflikt med lovens bestemmelser.

Vi legger til grunn at forskriften er ment å gjøre unntaksforskriften fra konkurranseloven vedr. primærnæringene anvendelig for de ordningene som eksisterer i dag. Eventuelle nye ordninger som har konkurransebegrensende virkninger i forhold til eksisterende ordninger, men som anses nødvendige ut fra jordbrukspolitiske hensyn, bør i tilfelle gjennomføres gjennom innarbeidede virkemidler som jordbruksavtale eller i medhold av omsetningsloven.

Det vil ut fra formålet være naturlig å tolke forskriften om samarbeid om produksjon og omsetning av visse landbruksprodukter slik at den ikke gir grunnlag for unntak etter konkurranseloven for handlinger som innskrenker konkurransen ytterligere uten en forutgående landbrukspolitisk behandling som nevnt. Slike handlinger kan for eksempel være overgang fra veiledende til bindende reguleringer av pris og kvantum,

Postadresse	Kontoradresse	Telefon	Organisasjons-, personal- administrasjons- og ledelsenheten	Saksbehandler
Postboks 8004 Dep N-0030 OSLO	Akersg. 59	22 24 90 90 Org no. 972 417 785	Telefaks 22 24 27 14	Anne Kristine Hage 22 24 48 51

begrensninger på den enkelte produsents valg av leverandør eller avtaker, muligheten for den enkelte leverandør til å tre ut av samarbeidet eller prisfastsettelse ved produsentens direkte salg til tredjemann.

Vi har følgende konkrete endringsforslag:

i) Vi foreslår at forskriftens *navn* endres til følgende:

Forskrift om samarbeid om produksjon og omsetning av visse hagebruks- og gartneriprodukter m.v.

Denne betegnelsen er i overensstemmelse med ordbruken i omsetningsloven. Poenget er å få frem at forskriften ikke har større saklig virkeområde for så vidt gjelder produktomfang enn omsetningsloven som hjemler den.

ii) For at forskriften skal bli lettere tilgjengelig og noe mer presis, foreslår vi at formålet utdypes ved at § 1 blir lydende:

Denne forskriften regulerer førstehåndsomsetningen av visse hagebruks- og gartneriprodukter m.v.

Formålet med denne forskriften er å legge til rette for at primærprodusentene av visse hagebruks- og gartneriprodukter m.v. gjennom samarbeid kan ivareta sin stilling overfor senere foredlings- og omsetningsledd for å sikre rimelige avsetningsvilkår i overensstemmelse med landbrukspolitiske målsettinger.

Vi viser ellers til Konkurransetilsynets uttalelse. Av forskriftstekniske årsaker gjøres særskilt oppmerksom på misforståelsen på s. 12 i høringsbrevet angjeldende adgangen til å søke individuelle unntak.

Med hilsen

Solgunn M. Tverfjell (e.f.)

Anne Kristine Hage

Vedlegg

Konkurransetilsynet

Norwegian Competition Authority

Arbeids- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep.
0030 Oslo

ARB. OG ADMINISTRASJONSDEPT.
ARKIVKODE. 008/LD
EKSP.
04 MAI 2004
SAKSB. KPA - HAS
SAKSNR. 200401335-4

Deres ref.: 200401335
-/HAS

Vår ref.: 2004/303
MA1-M1 ANJO 411.0

Saksbeh.: Anne Johansen

Dato: 30. april 2004

■ Høring – forskrift om samarbeid om produksjon og omsetning av visse landbruksprodukter

Vi viser til høringsbrev med vedlagt høringsnotat fra Landbruksdepartementet (LD) av 26. mars 2004, samt oversendelsesbrev fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet (AAD) av 13. april 2004 vedrørende ovennevnte.

Bakgrunn

Med hjemmel i den nye konkurranseloven (krrl.) § 3 annet ledd er det i forskrift av 23. april 2004 fastsatt unntak fra konkurranseloven for samarbeid mv. innen landbruk og fiske. Forskriften gir primærprodusenter og deres organisasjoner unntak fra ny krrl. §§ 10 og 11, om henholdsvis forbud mot konkurransebegrensende avtaler mellom foretak og forbud mot utilbørlig utnyttelse av dominerende stilling, for samarbeid og handlinger som er nødvendige for å gjennomføre landbruks- og fiskeripolitikk. En forutsetning for at unntaket skal komme til anvendelse, er at det aktuelle samarbeidet eller de aktuelle handlingene er regulert i lov, forskrift eller i avtale mellom staten og næringsorganisasjoner.

Det er forutsatt at den nye konkurranseloven ikke skal føre til endringer i gjeldende norsk landbruks- eller fiskeripolitikk. LD har derfor i høringsnotatet vurdert visse samarbeid innen grøntsektoren med mer som per i dag ikke er regulert gjennom lov, forskrift eller næringsavtale, og utarbeidet et forslag til forskrift som fastsetter hvilke av disse samarbeidene som gjennom den foreslåtte forskriften skal omfattes av primærnæringsunntaket.

Konkurransetilsynets vurderinger

Konkurransetilsynet har forståelse for at den foreslåtte forskriften om samarbeid om produksjon og omsetning av visse landbruksprodukter er utarbeidet for å ivareta landbrukspolitiske hensyn. I likhet med LD mener tilsynet det er viktig å vurdere om hvert enkelt samarbeid rent faktisk er nødvendig for å oppnå de landbrukspolitiske målsetninger. Vi anser det som viktig at det nye primærnæringsunntaket i minst mulig utstrekning fører til en utvidelse i forhold til hvilke samarbeid og handlinger som var omfattet av unntaket før lovendringen. Det er derfor positivt at det på høringsnotatets side tre blir presisert at det kun er samarbeid mellom primærprodusenter og deres organisasjoner som kan omfattes av forskrift om samarbeid om produksjon og omsetning av visse landbruksprodukter, og dermed unntas fra ny krrl. §§ 10 og 11.

Vi ser det imidlertid som ønskelig at konkurranselovens bestemmelser kommer til anvendelse på flest mulig områder i økonomien. De landbrukspolitiske målsetningene bør søkes oppnådd gjennom bruk av virkemidler som i minst mulig grad påvirker konkurransen i markedet på en negativ måte. I den forbindelse merker vi oss at LD i høringsnotatet har vurdert alle samarbeid

hvor de involverte er primærprodusenter og deres organisasjoner, til å måtte omfattes av den foreslåtte forskriften. Vi vil påpeke at ikke alle samarbeid hvor kun primærprodusenter eller deres organisasjoner er involverte på den bakgrunn alene kan anses som nødvendige for å oppnå de landbrukspolitiske målsetningene. Det bør i tillegg kreves at atferden må være nødvendig for å gjennomføre landbrukspolitikken. Samarbeid mellom primærprodusenter og deres organisasjoner som ikke er nødvendige for å nå målsetningene i landbrukspolitikken bør ikke unntas fra konkurranselovens forbud mot konkurransebegrensende samarbeid og utilbørlig utnyttelse av dominerende stilling. Det bør for eksempel vurderes om målene i landbrukspolitikken kan oppnås med flere konkurrerende eller utfyllende produsentorganisasjoner.

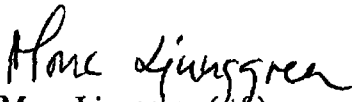
Som et eksempel viser vi til samarbeidet i Grøntprodusentenes samarbeidsråd (GPS) omtalt på høringsnotatets side 6. Vi ser at det er nødvendig for produsenter å organisere seg når man står ovenfor en sterk kjøperside. Vi er imidlertid usikker på om fire produsentorganisasjoner som til sammen står for så å si all produksjon innen sektoren, må samarbeide ved å utveksle informasjon om priser seg imellom for at de landbrukspolitiske målsetninger skal kunne oppnås. Disse aktørene har allerede informasjon om målprisene, samt noteringsprisene som utarbeides av SLF. Aktørene har derfor antakelig tilstrekkelig informasjon til selv å kunne vurdere et fornuftig prisnivå gitt rammebetingelsene og markedsforholdene.

Vi vil understreke at økt konkurranse innenlands i produksjon og omsetning av landbruksprodukter vil kunne ha positive effekter også for aktørene i disse næringene. Ved å legge til rette for konkurranse innenlands vil en kunne oppnå en effektivisering som gjør norske primærprodusenter og deres organisasjoner mer konkurransedyktige i en fremtidig sterkere konkurranse fra utlandet, blant annet som følge av endringer i WTO-avtalen. LD bør derfor på sikt legge til rette for mindre konkurransebegrensende virkemidler i landbrukspolitikken. Eksempelvis kan en starte med å vurdere hensiktsmessigheten og behovet for markedsregulering, for eksempel i grøntsektoren.

Det fremgår av høringsnotatet på henholdsvis sidene 7-9 og 11-12 at A/L Økern Torvhall og Konserverfabrikkenes Servicekontor vurderes av LD til ikke å kunne inkluderes i forskrift om samarbeid om produksjon og omsetning av visse landbruksprodukter. Dette fordi også andre aktører enn kun produsenter av primærproduktene og deres organisasjoner deltar i samarbeidene. Vi er enig i LDs vurderinger på dette punktet. Vi vil imidlertid presisere at aktørene ikke kan søke om unntak fra konkurranselovens bestemmelser, slik det er uttalt på side 12 i høringsnotatet. Foretak må selv vurdere om deres aktiviteter er forbudt etter ny krrl. §§ 10 og 11, og om aktiviteten eventuelt faller inn under unntaksbestemmelsen i § 10 tredje ledd, jf. også LDs høringsnotat side 9. Konkurransetilsynet har imidlertid veiledningsplikt. Veiledningsplikten følger både av forvaltningsloven § 11, og av ny krrl. § 9 annet ledd.

Vi har for øvrig ingen merknader til høringsforslaget.

Med hilsen

Mona Ljunggren (e.f.)
seksjonssjef

Anne Johansen
førstekonsulent

Kopi: Landbruksdepartementet